

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 K, od 10—15 petih vrst 4 K, večji inzerati petih vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji petih vrst 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
 Popust le pri naročitih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži zamka za odgovor.

Upravištvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knaševa
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaševa ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisano in zadržano hranjevano.
 Receptiv se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kronl.
 V inozemstvu 65 par = K 2.60.
 Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" volja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . K 360.—
 polletno 180.—
 3 mesečno 90.—
 1 30.—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Naša bilanca ob zatonu 1921.

Naša valuta stoji nižje kot lani. Vemo dalje, da bo draginja trenutno še naraščala, in končno moramo biti celo pripravljene na to, da nas čaka še vse polno težav in da se bodo še nešteto zlohotno smejali vsi tisti, ki sovražijo našo državo.

In vendar pravimo, da je naša bilanca aktivna in vendar zremo s ponosom v svet in vendar verujemo slejkoprej v našo končno zmago.

Imamo meje, imamo možnost notranje konsolidacije. Imamo ustavo, pot naše notranje ureditve. In imamo končno armado, silo, ki more in ki hoče dati možnost, da se v miru razvijamo. Končno pa imamo tudi voljo, da gradimo in ta volja je preteklo leto narasla in raste stalno. In to je glavni vzrok, da je naša bilanca aktivna.

Volja je v zgodovini narodov odločilna in vselej je zmaga naroda odvisna od njegove volje. Zato ne odloči nobena stvar tako o aktivnosti ali pasivnosti naše narodne bilance, kakor dejstvo, če smo napredovali ali nazadovovali v volji.

Brez vsega moramo reči, da je naša volja napredovala. Tudi največji hujskači morajo priznati, da ni za nas druge rešitve, kakor da ohranimo in utrdimo ujedinjeno Jugoslavijo. Če ni nobene nevarnosti, je to spoznanje sicer manj vidno. Karlov puč je pokazal, da bi menda celo Radičevci branili državo ako bi bilo potreba. Kakor izpoznavajo vsi Jugoslovenci, da jim je država potrebna, tako pa tudi prodira spoznanje, da se naš interes neha šele za Sočo in onkraj Gospe svete. Obe misli zmagujeta in hočeš nočeš silijo vse, da se poklonijo državni misli. Zato je danes državna misel najmočnejša misel med nami in je že silnejša od vseh plemenskih in verskih razlik. Da, napredovali smo celo tako, da je postala beseda »separatist« psovka. Ko smo pa idejno prišli do tega miselnega razvoja, da nam je država višek, pa je neodvračljivo, da pričnemo za državo tudi delati. In delo se je pričelo na vseh poljih in na vseh krajih. Napredujemo gospodarsko in stalno se vedno bolj emancipiramo od tujih fabrikatov. Ljubljanski sejem je to sijajno dokazal. Kulturno napredujemo in skoraj bo naše duševno življenje nad onim v predvojni dobi. Mladino in zdravo telo naše države se razvija in blagostanje se ustvarja.

Vseeno pa bi bili obsojeni na smrt, ako bi dobra volja ne napredovala tudi pri mladini. Toda mladina

vstaja. Še je sicer nekaj onih, ki jih je izkvarila vojna, toda ti izginevajo in na njih mesto stopa že mladina prosta vseh medvojnih zablod. Narodna in delazeljska je ta mladina in po vseh šolah Slovenije se dnevno odigravajo naravnost ganljivi slučajni otroškega patriotizma. S kako ljubeznijo, s kako vneto nabirajo naši malčki za obrambna društva, s kakim zanimanjem slede trpljenju naših bratov tam preko!

Mladina je naša in bo vedno bolj naša in to je največji aktivum naše bilance.

Naj bodo zapreke še vse naokoli, naj bo v našem notranjem življenju še toliko neprilik, naša zmaga je sigurna, ker smo si mladino že pridobili.

Teško in naporno delo je bilo to in nepoznani so tisti, ki so to dovršili. Prav v tem, da imamo take ljudi, pa je jamstvo našega napredka, zakaj še vsak napredek so izvršili le ljudje, ki tiho in neumorno delajo za stvar. Ti tihi mučeniki, ti nepoznani trpinji, ti nesebični patrioti so bili še vedno kvas vsake zmage! Ker imamo tudi te, ker ti celo naraščajo, zato je naša bilanca aktivna.

Ti može pa so tudi zalog, da bo novo leto izpolnjeno z delom, s pravim in odločnim delom, kajti smrt vsakega napredka je polovičarstvo. Iz mrtvila ven k delu, iz polovičarstva k sistematičnemu delu in iz brezbrčnosti k patriotizmu! To so gesla, ki nam jih daje letošnja aktivna bilanca, in to je program bodočega dela.

Danes se poslavljamo od starega leta in stopamo v novo, ko nam je pojem države postal deloven pojem. Stopnjujemo to zavest in država bo postala pojem zame. In tedaj pride leto, ko bo njega bilanca ne samo aktivna, temveč naravnost zmagovita in odredilna. Zato pa, patrioti, na plan!

ARMADA SOVJETSKE RUSIJE.

— d Moskva, 29. dec. (Brezzično) Pri devetem ruskem sovjetskem kongresu je izjavil Trockij o ruski vojski: Pred enim letom je imela Rusija še 5,300.000 brambovcov, danes pa ima po odpustitvi z mornarji vred že samo poldrug milijon mož vojske. Demobilizacija se je vršila po letnikih, pričeni s starejšimi. Do danes so demobilizirani že vsi letniki do letnika 1899. 43 odstotkov rdečih vojakov je komunistov.

Kralj Aleksander v Ljubljani.

Ljubljana, 30. decembra.

Dunajska cesta je bila včeraj popoldne tja do Sv. Krištofa živahno torišče množice, ko se je bila raznesla vest, da pride kralj Aleksander v avtomobilu iz Kamnika po Dunajski cesti v Ljubljano. Že v prvih popoldanskih urah je pričakovalo številno občinstvo z veliko nestrpnostjo kraljevega prihoda. Nekateri so se postavili pri Južni železnici, drugi pri kavarni »Evropa«, tretji, in to večja skupina, pri glavni pošti in na Aleksandrovi cesti. Kmalu po štirih pa se je med zadnjimi skupinami bliskovito raznesla vest, da je kralj Aleksander že v vladni palači na Bleiweisovi cesti in da se je vozil od križišča na Bleiweisovi cesti. Večja množica je nato odhitela pred vladno palačo. Avtomobili so v resnici stali tam. Nj. Vel. kralj je izstopil in odšel v sprejemno dvorano palače. Spodaj stoječa stoglavna množica je z navdušenjem pozdravljala kralja in tudi mladega princa Pavla, ki je vzbudil v meščanstvu splošne simpatije. Množica je neprestano vzklíkala: »Živio kralj Aleksander! Živio princ Pavle! Slava kralju Petru Osvoboditelju! Živela Jugoslavija!»

Vse je pričakovalo, da se kralj pojavi na balkonu. In res, ko ovacije le niso prenehale, je kralj prišel na balkon, oduševljeno in viharno pozdravljen. Množica je zapela svečano himno »Bože pravde«. Vlada se je, vidno vzradočen, prisrčno zahvaljeval za spontane ovacije.

Pred palačo stoječi avtomobili so okoli 5.35 dali znak, da se pripravljajo na odhod. Kmalu nato se je pojavil kralj ob izhodu. Množica je začela viharno in oduševljeno klicati in vzklíkati, ko je vladar vstopil v avtomobil. Okoli avtomobila je bilo pravo prerivanje in vsak je hotel videti kralja in mu izraziti svojo ljubezen in brezmejno spoštovanje. Viharne ovacije pa je množica tudi priredila princu Pavlu, ki se je zadnji odpeljal na kolodvor.

Sprejem na kolodvoru.

Njeg. Vel. kralj Aleksander se je z vladne palače odpeljal k dravski diviziji v Zvezdo, kjer se je kratko pomudil in nato preko Mestnega trga in Prešernove ulice po Dunajski cesti na glavni kolodvor. Že dolgo časa pred kraljevim prihodom se je spontano zbrala množica in množica na prostru pred glavnim ko-

lodvorom. Na peronu je vladala pravcata gnječja. Navzoči so bili zastopniki raznih narodnih društev in razni državni in civilni funkcionarji. Polnoštevilna je bila deputacija občinskega sveta z županom g. J. Ljudevitom Peričem na čelu.

Ko se je Nj. Vel. kralj Aleksander pripeljal pred glavni kolodvor in izstopil iz avtomobila, ga je tam stoječa množica najviharnejše pozdravila. Privedla mu je iskrene ovacije. Med špalirjem je stopal kralj do dvornega vlaka. Pred dvornim vlakom je kralj postal. Tu se mu je javil najprvo general Maister, ki je kralja kratko informiral o delu razmejitvene komisije. Za tem je kralja pozdravil minister na razpoloženju dr. Kramer. Podstarosta Sokolskega Saveza g. Engelberta Gangla je kralju v prijaznih besedah povprašal, kako napredujejo priprave za sokolski zlet. G. Gangl mu je javil, da priprave ugodno napredujejo in da se zleta udeležijo 15.000 jugoslovenskih Sokolov, več tisoč čeških ter zastopniki poljskih in ruskih Sokolov. Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je nato predstavil Nj. Vel. kralju ljubljanskega župana dr. Ljudevita Periča. Kralj je takoj segel županu v roke, naglašajoč, da mu je znano, da je bil dobrovolec na solunski fronti in borec za našo svobodo. Kralj se je pri njem informiral, kako deluje občinski svet. Župan mu je rekel, da občino težita dve krizi: stanovanjska in prehranjevalna. Ti dve krizi sta strašni in prosil, da naj vlada občino po možnosti podpira. Z velikim občudovanjem je kralj županu govoril o lepoti naših krajev. Župan ga je opozoril tudi na divnoromantična vrata v triglavskem pogorju. Kralj je dalje vprašal župana, kako pokrajinska vlada podpira občino in je dobil odgovor, da gre vlada občini v vsakem oziru na roko. Nato je izročila Juta Zarnikova kralju v imenu narodnega ženstva, ki je bilo pod vodstvom gospe dr. Tavčarjeve izredno številno zastopano, krasen svež šopek.

Pokrajinski namestnik je Nj. Vel. kralju predstavil dalje načelnika demokratskega kluba g. dr. Karla Trillerja, dalje obč. svet. Janka Jegliča, Adamiča in g. Freilija. Slednji je predstavil namestnik kralju tudi mag. ravnatelja g. dr. Miljutina Zarnika, ki ga je kralj takoj spoznal iz zaslanskega poseta.

Po intimnih, skoraj domačih razgovorih je na to kralj odšel do svojega kupeja. Pred kupejem pa so se odigrali naravnost karakteristični prizori, ki so pričali, kako demokratičen je naš kralj, kako ljubi in čista zlasti nas Slovence. Pred kupejem je množica, stoječ v gostih vrstah, neprestano vzklíkala: »Živio kralj Aleksander! Živio osvoboditelj Jadrana! Živio heroji!« Kralj se je gluko ginjen, presrečno zahvaljeval za te prekipevalne izraze udanosti in ljubezni.

Po dolgih viharnih ovacijah — trenoten molk. Med množico je zavalovila vest: »Kralj hoče govoriti!« Pri kupejnih vratih stoječ, se je kralj s blagodonečnim, čistim glasom zahvaljal za presrečne ovacije z besedami:

Dragi bratje! Iskreno se zahvaljujem za prisrčne manifestacije, katere sem doživel povsod v vseh krajih Slovenije, po vaseh in selih, po mestih in v sami Ljubljani. Vi vsi, ki me tukaj pozdravljate, kot svojega kralja, sprejmite moje najiskrenejšo zahvalo. Ko se vrnete domov, izročite v mestu, v vsakem selu in v vsaki hiši vsem, ki jih ni takaj, moje pozdrave. Povejte jim: »Kralj ljubi vrle Slovence in krasno Slovenijo.«

Kraljevim jasnim, priprostim, a do srca segajočim besedam so sledili viharni aplavzi. Kraljeve besede so navzoče povsem fascinirale. Množica je bila naravnost elektrizirana in zopet so se pojavljali gromki vzkliki navdušenja. Priprosti delavci so silili v ospredje, da vidijo svojega kralja. Ko jih je hotel stražnik odgnati, so mu govorili: »To je naš kralj! . . . Videti ga hočemo!« Ostali pa so bili vsi presenečeni in očarani vsled ljubeznivosti in preprostosti vladarjeve. Navdušenje pa je prikipelo do vrhunca, ko se je pričel kralj rokovati z navzočimi. Podajal je roko dečkom in deklicam, priprostim ljudem in meščanom. Ta prizor je pokazal drastično razliko med našim demokratičnim kraljem in nekdanjimi Habsburgi. Znano je, da so smatrali dvorni in politični krogi na Dunaju za nekako velikansko odlikovanje, če je stari Franz Joseph kedaj pri takih prilikah podal roko deželnemu predsedniku. In tudi sprejemi na kolodvoru so bili vse drugače organizirani! Navzoča množica ni smela nikdar prestopiti policijskega kordona. Nikdar ni bilo gnječje okoli dunajskega dvornega vlaka. Sedaj na-

Ivan Podraž:

Mala Paula.

Imenovali so jo malo Pavlo, ker ji je bilo ime Pavla in ker so jo vsi poznali od njenega rojstva. Ostala je vedno »mala Pavla«, čeprav je rastle in dorastle v visoko lepo dekle. Vsa vas jo je poznala le pod tem imenom. Bila je amulet vseh ne samo zaradi svoje lepote, ampak tudi zaradi svoje ljubke prijaznosti. Kdor pa je poznal njeno dušo, temu je bila še več kakor amulet. . . .

Mala Pavla je živela ves čas pri materi, ki jo je vzgojila v strahu božjem, da je bila v milosti pri bogu in pri ljudeh. Višje šole ni obiskovala, pač pa se je zadostno izobrazila s branjem knjig iz kaplanove in ljudske knjižnice. Bila je poštemo in odkritosrčno dekle.

S kaplanom se je razumela dobro. Prihajal je večkrat na dom. Še prevečkrat. Nasprotniki cerkve so radi govorili o njegovih oblikah, ženake pa so deloma iz zavisti, deloma iz prigrone brbljivosti šepetale o stvarih, ki so bile za malo Pavlo še deveta dežela.

Kaplanija ni bila daleč od njene hiše. Zato je šle včasih kar sama h kaplanu, ki ji je pravil lepe stvari iz življenja, dnevne dogodke in tako naprej. Privadila sta se tako eden dru-

gemu, da je bilo obema težko, ako se nista videla vsak dan.

Kaplan je bil inteligentnejši mož, ki je že v bogoslovju pisal v leposlovnih listih, pozneje pa je živel resignirano kot prvaran idealist. Vso praznino, ki jo je čutil v duši, hrepenel po delu, mu je izpolnjevala mala Pavla s svojo nedolžnostjo in odkritosrčnostjo. Nobene slabe misli ni bilo v njegovi duši. Za hudoobje ni bil sposoben. Čutil je večkrat, da ne more biti vse tako, kakor mora pripovedovati ljudem. Njegovi dvomi pa ga vkljub temu niso silili k razmišljanju življenjske resnice. . . .

Ko je bilo malo Pavli dvajset let, je prišel v vas mlad simpatičen fant kot tajnik župnikove posojilnice. Pri prvem srečanju je pozdravil Pavlo tako prijazno, da se je ozrla za njim. Všeč ji je bila njegova prijaznost. Tembolj, ker je bil njegov prednik grad in ne posebno priljubljen. Nikdar ni mogla govoriti s njim po svoji volji, tudi takrat ne, ko je stanoval pri njih. Novi tajnik pa je prvi trenutek sedel pravo struno v njeni duši.

Tako se je moralo zgoditi, da sta se medsebojno približala. Mladi tajnik je kar ni mogel pozabiti. Ko pa je silil samo dobro in lepo o mali Pavli, mu je vzkipele silne hrepenenja po njej. In ko se mu je posrečilo, da je dobil s njo v hiši malo Pavle, se je pričel med njima roman mlade ljubezni.

Mala Pavla je ostajala doma in le redko govorila s kaplanom, ki je kot idealist do obupa pogrešal njeno bližino. Tudi ni več brala knjig. Ves prvi čas je predsedel ob njej tajnik in ji govoril sladke besede, kakoršnih še ni slišala nikdar. Dolgi zimski večeri so minevali kakor minute. Mala Pavla je sanjala vse noči o lepih načrtih. Neizkušena in zaljubljena je verovala v vse, kar ji je pravil mladi tajnik. . . .

Bilo je v noči po materinem godu. Ves večer so obhajali domači praznik v veseli družbi. Kaplan se je poslovil rano, vendar je mogel neopaženo posvariti ta večer nenavadno razposajeno malo Pavlo: Bodi previdna in ne zapaaj tajniku, ker nisi njegova prva ljubezen! — Kaj že! je odgovorila in se brezskrbno nasmejala. Kaplan je odšel in dolgo, dolgo mislil na malo Pavlo.

Po polnoči, ko je odšla k počitku tudi mati, ki je verovala v svojo malo Pavlo kakor v mater božjo, sta ostala v topli sobi Pavla in tajnik. Popolnoma sama in dobre volje. Mladost je prekipela v njunih silah. . . .

— Smem, Pavla, nevestica moja?
 — Saj ti verujem . . . ti si dober in tako moj . . .
 — In ti si moja, popolnoma moja!
 — Šele bom . . . kaj ne, da bom? . . . za vedno . . . vse . . .
 — Tudi danes!

— Ne morem . . . ne smem . . . ko bom tvoja . . .

— Torej me ne ljubiš še dovolj?
 — Neizmerno . . . popolnoma . . . —
 — Ura v zvoniku je bila tri, ko je stopala mala Pavla, zavita čez glavo v dolgo črno ruto, proti kaplaniji. Vsak korak ji je bil nova muka in šoka v njenih solz bi tekla globoka in široka po vsej vasi. Kakor črna senca se je vlekla njena visoka postava. . . .

Vrata kaplanije so bile slučajno odprta. Mehanično in kakor v sanjah je lezla navzgor po stopnicah do kaplanove sobe. Brez volje, ubita na duši in na telesu, je pritisnila na kljuko. Kaplan, ki je še bdel, je skočil naglo k vratom! . . . Pred njim je ležala črna prikrasna, mirna in tiha. . . .

— Kdo je tu ob tej uri?
 — Nobenega odgovora. Le nezavestni vzdihni črne prikrasni so motili skrivnostni molk. . . .

Kaplan je hitel po luč. Ko je odstranil dolgo črno ruto, je vstopil in ostrmel. Svetiljka je padla na tla, on pa je neboti pokleknil in objel nezavestno malo Pavlo. Temna slutnja mu je vznemirila dušo. . . .

Padec svetiljke je prebudil kaplanovo kuharico, njegovo priletno daljno soročnico. Prihitela je z lučjo v prvo nadstropje. Ko je videla kaplana klečečega ob mali Pavli, je pričela upiti in klicati na pomoč vse svetilke in svetnice božje.

— Gorje, gorje! Pohujšanje v sveti hiši! O, bog nebeski, kaj bodo rekli ljudje! In jaz sem mabrala živeti pod to sveto streho, kjer so se godili sodomski grehi! Kazen božja! O, bog nebeski, sveta mati božja!

Stopila je kakor peklenska furija k nezavestni mali Pavli in z besedo toga na jeziku pljunila na ubogo nesrečnico. . . .

— Poberi se, nesramnica, in ne skruni božje volje v imenu satana!

— Jaz nesramnica? In ta vlačuga?

— Molči in hodi! To nesrečno bitje je sveta stvar. . . . Ah, moja uboga, nesrečna Pavla!

— Vse bodo zvedeli! Takoj grem k gospodu župniku in boste videli, kdo je nesramnica!

— Poberi se! . . .

Kaplan je nemudoma obvestil Pavlino mater, ki je prišla vsa obupana in odnesla še vedno nezavestno malo Pavlo. . . .

Po vsej vasi in daleč naokoli se je razneslo strašno pohujšanje v kaplaniji. Napredni časopisi so poročali o nečistosti služabnikov božjih, gospod župnik pa je zabilil še ono jutro kaplanu sveto opravilo, kar je potrdil tudi škof in vsa kurija. . . .

Tajnik je zapustil vas, kaplan tudi. . . .
 Danes živi bivši kaplan v mestu in s njim njegov amulet — njegova žena, nekdanja mala Pavla. . . .

sprotno! Včeraj je bilo slovo od kralja prav domače iskreno. Nj. Vel. kralj Aleksander je gotovo globil ljubezen in vdanost prebivalstva do vladarske hiše.

Po končanem govoru je množica zapela državne himne. Na daleč se je razlegala pesem »Bože pravde«. Sledila je »Lepa naša domovina« in slednjič naš slovenski »Naprej«. Zaključila pa je slovo pesem »Hej Slovani«. Ob 6. uri 12 minut je bilo dano znamenje za odhod. Kralj je stal ob oknu, mahal z roko v slovo in klical: Na svidenje. Množica je dvigala klobuke, mahalja z robcem in entuzijastično klicala: Živio kralj Aleksander, živele Jugoslavija, naš skorajšnje svidenje! Ob sokolskem zletu Te, kralj, pričakujemo! Polagoma vozeč je nato dvrni vlak izginil v daljavo.

Odhod iz Bistrice in Kamnika. Nj. Vel. kralj Aleksander I., ki se je dva dni mudil v Sloveniji in se udeležil v Kamniških planinah lova na divje koze, je včeraj ob 14. odjahal s spremstvom iz Kamniške Bistrice. Pri Kopiščarju je razjahal in šel z generalom Hadžičem peš po turistovski poti, ostala družba pa je jahala dalje po vozni poti.

V Stahovici so čakali avtomobil. V prvga je stopil pokrajinski namestnik Ivan Hribar z ministrom Ničičem, v drugem kralj s knezom Pavlom, v tretjega pa generali.

Ko se je ob 15.30 pripeljal kralj v Kamnik, je bilo vse mesto v zastavah. Zbrana množica, ki je pričakovala kralja, ga je navdušeno pozdravljala in obšpala s cvetjem. Na Glavnem trgu je pozdravil kralja mestni župan dr. Karba. Kralj se je toplo zahvalil za pozdrav, kar je izzvalo pri ljudstvu burjo navdušenja. Pri odhodu iz Kamnika je pozval kralj pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja k sebi v avtomobil, knez Pavel pa se je presedel v avtomobil pokrajinskega namestnika. Po vsej poti proti Ljubljani je ljudstvo kralja, kakor hitro ga je spoznalo, tako navdušeno in prisrčno pozdravljalo, da se je takoj videlo, da navdušenost in vdanost ni sta bili umetni, temveč sta izvirali iz globočine src. Kralj je bil zelo vesel podanih mu dokazov simpatije, vdanosti in zvestobe. Prisrčno in ljubeznivo je odzdravil ter ponovno izrekel svoje občudovanje za slovenski narod. V Ljubljano je dospel kralj ob 16.40.

MANDAT JOSIPA KIRBIŠA.

— Beograd, 30. decembra. (zv.) Kot prva točka dnevnega reda včerajšnje seje narodne skupščine je bilo poročilo verificacijskega odseka o mandatu poslance SKS Josipa Kirbiša. Poročevalec Jeremija Jeremić je kratko poročal o pomoti, ki jo je zagrešil glavni volilni odbor za okrajje Maribor-Celje pri štetju glasov. Predlaga, da se ukine mandat Josipa Kirbiša in eo ipso verificira mandat Jožeta Skoberneta (klerikalca). O poročilu se je razvila nepričakovano živahna debata. Glasovanje pa je bilo zelo burno. Velik trušč in hrušč so klerikalci povzročili v zbornici, ker so se sprva bali, da se predlog ponovno vrne odboru. Posl. Janko Rajar (SKS) je predlagal, da se predlog verificacijskega odbora ne sprejme. O sporu mandatu naj odbor znova razpravlja. Zadevo preišče in na to objavi končni rezultat, kar je tudi mandat soc. dem. Zvonimirja Bernata sporen ravno z ozirom na izmenno pomoto.

Posl. dr. Vekoslav Kukovec (dem.) je zavzel podobno stališče in je zagovarjal predlog posl. Rajarja, ki ga naj zbornica osvoji.

Po zaključnih izjavanjih poročevalca Jeremija je zbornica prešla na glasovanje. Videč, da je predlog verificacijskega odbora v nevarnosti in da mogoče narodna skupščina sprejme predlog poslance Rajarja, so klerikalci dvignili velikanski vihar in vik. Povzročili so veliko zmedo, kričali so na vse pretege, tolkli so z rokami po pulih, tako da ni bilo mogoče razumeti predsednika. Predsednik dr. Ribar je pri glasovanju sprva zahteval, da naj vsakdo kdor je za poročilo verificacijskega odbora obsedi, kdor pa je proti, naj vstane. Med splošnim vpitjem klerikalcev pa ni bilo mogoče ugotoviti točnega izida glasovanja. Videti je bilo, da je bil predlog posl. Rajarja v večini. Predsednik dr. Ribar je tudi izjavil, da se ta predlog sprejme. Nato so klerikalci dvignili prvi hrušč in trušč. Seja je bila prekinjena za 10 minut.

Po ponovni otvoritvi seje je bilo zopet glasovanje o predlogu verificacijskega odseka. Pri drugem glasovanju je predl. predlog verificacijskega odseka, vsled česar je bil razveljavljen mandat posl. Kirbiša in verificiran mandat poslance Skoberneta. Ta debata je trajala skoro dve uri.

Politične vesti.

— Nova srednja Evropa. V božični številki »Čas« je izpregovoril češko-slovaški ministrski predsednik in zunanji minister dr. Beneš o ciljih češko-slovaške zunanje in notranje politike in izjavil: Naša zunanja politika se mora gibati v nastopnih dveh smereh: Mala antanta in s njo vsa Srednja Evropa se mora izgraditi tudi gospodarsko sedaj, ko je politično zasigurana. Tako zgrajena srednja Evropa bo trdna in varna pozicija proti vsem političnim in gospodarskim dogodkom, ki se bodo odigrali v Nemčiji in Rusiji. Zato mora biti naša paznost obrnjena na dve strani: 1.) na vzpostavitev srednje Evrope v gospodarskem bziiru na način, da ne bo naša samostojnost v rbični smeri prizadeta in da bomo mogli skupno delovati v vsemih omni, s katerimi nas vohajo gospodarski interesi. 2.) na varnost pred morebitnimi gospodarskimi nevarnostmi, ki jih utegnejo prineseti s seboj dogodki v Nemčiji in Rusiji. O notranji politiki piše dr. Beneš: Odkrito moramo reči, da je v naši notranji politiki doslej nedostajalo smotrene konstruktivnosti. Prvi pogoj za konstruktivno notranjo politiko je, da se doseže definitiven gospodarski temelj za državo. Praktično pomeni to predvsem, da se državi za dobro zunanjo trgovsko politiko zagotovi trajna aktivna trgovska bilanca. Naša trgovska bilanca izkazuje v preteklem letu aktivno tresh milijard kron. V finančno-političnem oziru se baš pogajamo za mednarodno posojilo, ki pomeni brez dvoma pričetek našega finančnega dvigaja. Glade razmerja do Nemcev v republiki pravi, da je to vprašanje med vsemi vprašanji češko-slovaške politike najdelikatnejše. Zadejajo čase je po pričetni strastnosti narodnega boja naseljeno nekako premirje. Gotovo je to, da pridemo do skupnega dela in do sporazuma. Glade da naša je in da mednarodnega položaja izvaja dr. Beneš, da je sedanja izjava srednje Evrope za dolgo časa še definitivna.

— Kreditna pomoč Avstriji. Dunaj, 28. dec. Avstrijska vlada je naprosila reparacijsko komisijo, da jej dovoli do definitivne vrnitve zastavne pravice najetje Interimnega posojila 3 milijonov funtov sterlingov. Reparacijska komisija je sklenila, da odstopi v to svrhu avstrijski vladi Gobeline in eventualno tudi druge zastavne objekte. Na tej podlagi se bodo po novem letu nadaljevala pogajanja za najetje posojila. Avstrijski poslanik v Londonu je bil 23. t. m. pri Lloyd Georgu, kateremu je obrazložil sedanja situacijo Avstrije. Časopisje z veseljem pozdravlja kreditno pomoč.

— Avstrija in njeni sosede. Praki donisnik »Berliner Tageblatt« piše med drugim, da je načrt pristopa Avstrije k mali antanti padel v vodo, ker bi postala na ta način Jugoslavija sojed Češko-slovaške. Po sestanku v Hallstadu se je maraški spramenilo, Italija je v burškem vrnjenju javno zavzela stališče proti Dunaju in velkoposlaška konferenca je dopustila šdenburški prebiscit. Na avstrijski strani sta bila le Češko-slovaška in Jugoslavija.

ki sta takoj razumeli beneški manevar. Razumljivo bi bilo, da se Avstrija v takem položaju orientira srednjeevropski. Tako daleč pa, kakor se zdi, še ni prišlo. Avstrija je pustila odprta vrata, da more vstopiti tudi v kako drugo hišo.

— Ljeningov govor na sovjetskem kongresu. Posebni poročevalec »Observer« poroča iz Moskve 23. t. m., da je imel Ljening pri otvoritvi sovjetskega kongresa govor, v katerem je razložil mednarodni in notranji položaj sovjetske republike. Grajal je komuniste radi naziranja, da je mogoče rešiti gospodarski problem potom metode državljanske vojne in komunistične nedostopnosti. Veliko pozornost je vzbudila izjava Ljeninga, da bo vlada stopila pred sovjetski kongres s končnolevno predložitvijo, naj se omeji izredna ruska politika. Kongres je odobril nunanjo in notranjo politiko vlade. Brezlična vest iz Moskve poroča o govoru, ki ga je imel Ljening na sovjetskem kongresu. Opozarjal je pripravljeno sovjetoj doprinesiti žrtve, medtem ko je obenem obdoličil Finsko, Poljsko in Romunijo, da pošiljajo tolpe in bele gardiste proti Rusiji. Naglašal je svojo voljo ohraniti mir, vendar po hočejo sovjeti do poslednjega braniti republiko, ako bi bili v to prisiljeni.

— Važna pogodba med Japonci in sovjetsko republiko daljnega vzhoda. Iz Washingtona poročajo, da je sklenila sovjetska republika daljnega vzhoda z Japonci pogodbo, na podlagi katere morajo zapustiti rdeče čete vse trdnjave v Vladivostoku, ki bo le trgovsko pristanišče. Japonske čete pa pustijo zasedeno rusko ozemlje v toku meseca januarja.

Narodno gospodarstvo.

— ng Davek na premog v Nemčiji. Vseled zvišanja rudarskih mezd in drugih produktivnih stroškov so se cene za premog počeni s 1. decembrom t. l. zvišale povprečno za 140 mark. Sedaj pa je pričakovati novo znatno zvišanje postavk za kurivo vsled zvišanja davka na premog, ki ga namerava vlada. Davek na premog znaša sedaj 20% od izračunane sindikatne cene. V svrhu izboljšanja državnih financ si vlada želi delj časa prizadeva, podvojiti odstotno izmero. Za presojto tega vprašanja je bila ustanovljena komisija, ki je sedaj podala svojo izjavo. Vlada vztraja pri svoji zahtevi, da se dosejanja davčna postavka podvoji na 40%, dasiravno bo s tem zvezano novo močno zvišanje efektivnih cen za premog, ki bo za podjetja, ki rabijo premog, tem občutnejše, ker se bodo vsled odgovodi meznega odgovora od strani rudarjev v ruhrskem premogovnem okraju v zvezi z zahtevo po višjih mezdah od 1. januarja 1922 dalje najbrž morala cene za premog zopet zvišati. Proti postavki v izmeri 40% so se v komisiji poleg porabnikov izrekli tudi zastopniki državnega premogovnega sveta z utemeljitvijo, da bo splošna podražitev produktivnih stroškov imela za posledico močno in hitro nadaljno razvradnostitev kupne sile marke v tuzemstvu. Vlada računa, če bo sprejet zahtevani 40% davek, s letnim donosom 12 milijard mark.

— ng Danske posojilo. Amerikanski bančni konzorcij prevzame novo 6% danško posojilo v znesku 50 milijonov dolarjev. Posojilo take 20 let in je vračljivo s 103%. Subskripcija se bo vršila najbrž al pari. S posojilom naj bi se kril primanjkljaj državnega gospodarstva za tekoče finančno leto.

— ng Finančna vesti iz Avstrije. Neka angleška skupina je pridobila večje število delnic avstrijske motorske delniške družbe Daimler.

Trgovsko-obrtna zbornica.

Nadeljevanje.) Obrtnonadaljevalna šola. V račitri nedeljnih točk dnevnega reda je Trgovskoobrtna zbornica imenovala v odbore raznih obrtnonadaljevalnih šol v Sloveniji sledeče člane: za Domžale Fran Cerar, slamaknar; za St. Jurij ob juž. žel. Josip Cretnik, izdelovalec umetnih mlinov; za Kamnik Jurij Weibl, mizar; za Mengeš Feliks Starc; za Mursko Soboto Ludovik Brumen, zbornični svetnik; za Smarje pri Jelšah Martin Jesenek, urar; za St. Vid nad Ljubljano Simon Jovan, krojaški mojster, za šolo v Ljubljani kot tretjega zastopnika zbornice zbor. svet. Ložar.

Sanačja naše valute. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o sanačiji naše valute. Zbornični svetnik Josip Lenarčič je stavil njeni predlog, ki stremi za tem, da se vpelje kritje z zlato valuto. Sindikat bank naj zloži 200 milijonov zlatih frankov ali kako druge zdrave mednarodne valute. Država naj izda novo novčanico kot plačilno sredstvo. Država naj dekretira, da se morajo gotovi odstotki v knjižjah izplačati z novo novčanico, s katero se mora plačati tudi vsa carina. Promet z inozemstvom naj se vrši v domači valuti. Nova novčanica naj bi imela svoj tečaj. Predlog je bil odkazan finančnemu odboru v proutitve.

Jugoslovanska trgovska zbornica na Dunaju. Delje je stavil z. Lenarčič predlog glede ustanovitve Jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju. Določena je denarčica dr. Ivana Kneza, Josipa Lenarčiča in Dragotina Hribarja, ki naj intervenira pri rakotirskem namestniku g. Ivanu Hribarju, da vlada podpre celokupno akcijo.

Predsednik g. Ivan Knez je za tem zaključil javno sejo in sledila je tajna.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama. Petek, 30. decembra: Roza Berndova. C. Sobota, 31. decembra: Zaprtlo. Nedelja, 1. januarja 1922: Petrekove poslednje sanje. Popoldne ob 3. Izven. Nedelja, 1. januarja: Pohišanje v dolini šentflorjanski. Zvečer ob 8. Izven. Ponedeljek, 2. januarja: Petrekove poslednje sanje. D. Opera.

Petek, 30. decembra: Carmen. B. Sobota, 31. decembra: Labodje jezero. popoldne ob 3. Izven. Nedelja, 1. januarja 1922: Prodana nevesta. Izven. Ponedeljek, 2. januarja: Zaprtlo.

— Prvi koncert v dvorani filharmonične družbe, odkar je prešla v slovenske roke, se vrši pod pokroviteljstvom Glasbene Matice v sredo dne 4. januarja 1922. Kot solist na goslih nastopi novi, izvrstni violini profesor ljubljanskega konservatorija, gospod Jan Slaiss. Kot pianistinja sodeluje ga. Ruža Devlova, bivša profesorica klavirske igre na konservatoriju v Kišinevu. Sodeluje pa pri koncertu priznana, dobra koncertna pevka gospa Marija Röhti-Nostis, ki je dosegla v raznih dunajskih koncertih najlepše uspehe. Peta bo: Lajovičevići: Serenado in Pesem o tleku; Pavčičevići: Uspavanka in Ciciban; Cicifuj; Konjevičevići: Pod pendžerti; Dvořak: Dobru noč in francosko pesem Dell Acyua; Vilanelle. Predprodaja vstopnic se prične dne 2. januarja v pisarni Glasbene Matice.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florijanska ulica 27/I. Dramska sekcija »Preporočila« v Ljubljani gostuje v petek dne 30. t. m. na sentjakovskem odru s priljubljeno vesoligro v štirih dejanjih »... ulica št. 15«, katero je omenjena sekcija z lepim uspehom vprizorila že na svoji poilitniški turneji po Sloveniji in Hrvaški, v Ptuj in v Varaždinu. Zeti bi bilo, da bi občinstvo z zanimanjem obiskovalo dijaške predstave. Začetek točno ob pol 8. zvečer. — Odbor.

— Vida Jerajeva: Iz Ljubljane čez poljane. Pesmi in slike za mlada ljud. Ilustriral G. A. Kos. Založila Slovenska Matica. Sloveni najrajš pojo in pesniro. Čudno je, koliko pesniških zbornikov izhaja, a kako malo nove proze. Odkar je O. Zupančič s svojim Cicibanom očaral našo dečo št. starše, pa se nam množijo pesniška »maturo« iz za otroke. Tako pesarica je zdaj izdala tudi Vida Jerajeva, ki je že nekaj let zastopana v prvih šolskih zbornih. Res je, da Jerajeva zna pisati za dečo, da je sposobna otroške dikcije, da so njeni stihii otroškimi srcem in usesom simpatični. Radi se uče njenih pesnic ter jih deklamirajo, ker so zvrtnke, dovolj plastične v podobah in ker imajo večinoma še to prednost, da so humorne. Zato kar nič ne dvomimo, da bo za Novo leto tako njena zbirka otrokom in staršem prav posebno dobrodošla. Knjiga ima obilno albuma, lep papir, dober tisk, je brez tiskovnih hribih (vsa to kaže, da je ustvarila to delce vsromo skrbna in zokusom se odlikujoča A. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku) ter prinaša hkratu prav lične risbe Kosove. Vobče bi sicer lahko rekli, da so ravna z dragim papirjem preveč zapravljivo in da bi bilo bolje, ako bi se za to ceno podalo manje papirja, a več pesmi ali risb. Ker le štiri vrstice za celo albumsko stran je vendar malo preveč luksusa v današnjih časih. Pesnitve so zvečine nove; nekaterje pa že poznamo in prav te so med najboljšimi. Na 32. strani 19 pesnic in 12 risb, med temi pet na vsi strani. Pesnitve »Godovanje«, »Materina roka«, »Uspavanka«, Miklavžev sejem«, »Jaslice«, »Solnčec«, »Ples«, »Kralj Matjaž« in »Pilot« so po obliki in ideji posebno srčkane in naša deca se jih bo z nžitkom naučila na izust. Elegantno knjigo torej pozdravljamo na našem otroškem knjižnem trgu in jo prav izlaha pripravčamo.

— Prosvetna knjižnica »Kluba naprednih slovenskih akademikov« v Celju. — Agilni celjski napredni akademiki, ki so ustanovili v Celju prvo ljudsko vseučilišče v Sloveniji, so začeli sedaj izdajati »Prosvetno knjižnico«, v kateri izhajajo tudi ponatisnena predavanja na celjskem ljudskem vseučilišču. Kot prvi zvezek je izšlo predavanje g. naduč. J. Bizjaka: Fotografiranje po nebu. Knjižico, ki obravnava v poljudno-znanstveni obliki glavno polje astronomije, kar najtopleje pripravčamo. Cena izdodu 1 dinar, s poštnino 10 p. vsč. Naroča se pri: Klubu naprednih slovenskih akademikov v Celju, Narodni dom.

— Jug. Sokolski kolektor za leto 1922 je izšel. Kolektor ima sledečo vsebino: Koletorski del, slovenska krstna imena. Rodopi naše vladarske hiše, kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, pristobine, naš kralj, naši umrli borci. Sokolski voditelji na pot v Ljubljano, o sokolskem radu, Sokol-pobratim. Ideja in razvitek Češko-slovačkoga sokolstva, sokolska literatura, ženski prednakič tečaj COS v Pragi. Pl. pokrajinski zlet Jug. Sok. Saveza v Osluku. Zupni zlet leta 1921. Sokolstvo leta 1921. V. Svaigar. Češko-slovaško-jugoslovnski sokolski savez. Češko-slovaška Obec Sokolska. Jugoslovnsko Sokolstvo. Zvezna statistika za leto 1920.

Narodna skupščina.

(XI. plenarna seja.)

— Beograd, 30. decembra.

Narodna skupščina je včeraj imela plenarno sejo, ki je podala dve sanilivosti. Ministrski predsednik g. Pašić je podal kratko izjavo o delovnem programu in začela se je proračunska debata, ki jo je uvedel finančni minister dr. Kumandul. Finančni minister je navedel princip varčevanja, dvajsetine za januar in februar so se morale znatno znižati v postavkah izdatkov. Seja je bila tudi zanimava pri razpravi o mandatu posl. Kirbiša. O tem spodal. Prihranki grejo na korist izboljšanja plač uradnikom. V naslednjem podajamo sejo poročilo.

Predsednik dr. Ivan Ribar je ob 11.40 otvoril sejo. Skupščini se je dal na znanje zakonski predlog o sklepu trgovinske pogodbe med našo državo in Nemčijo. Po končanih formalnostih je skupščina prešla na dnevni red: 1. poročilo verificacijskega odbora o ukinitvi mandata poslance SKS Kirbiša.

Demokraci in prisilni SKS so zahtevali, naj se poročilo vrne sekciji ter naj se izvede revizija volilnega rezultata v okraju Maribor, Celje. Pri glasovanju je bil sprejet predlog sekcije. Nato se je verificiral mandat poslance Jugoslovnskega kluba Josipa Skoberneta.

Izjave vlade.

Kot druga točka dnevnega reda je bila: vladna izjava o delovnem programu. Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je prečital deklaracijo sledeča vsebine:

Kraljeva vlada smatra po svoji konstrukciji za svojo dolžnost, da naznani narodni skupščini delovni program, ki je namenjen temu zasedanju skupščine. Vlada smatra, da obstoji po votranju ustave potreba, da se votranje oni zakonski načrti, ki bi določila nova ustava ali ki so v tesni zvezi s nimi. Po votranju državnega proračuna moralo takoj priti na dnevni red nastopni zakonski predlogi:

- 1. zakon o državnem režimu in upravnih sodiščih,
2. sprememba zakona o volitvah poslancev,
3. zakon o glavni kontroli,
4. zakon o centralni državni upravi,
5. zakon o ministrski odgovornosti,
6. zakon o samoupravnih oblastih v občinah, srezih in pokrajinah,
7. zakon o civilnih uradnikih,
8. zakon o osnovnih, srednjih in višjih šolah,
9. zakon o poljedelskih kreditih,
10. zakon o zavarovanju setve pred požarom po narodnih nevarnostih,
11. zakon o administrativni razdelitvi države,
12. zakon o veroizpovedih,
13. zakon o ureditvi sodišč v splošnem,
14. zakon o reorganizaciji vojnih sodišč,
15. zakon o likvidaciji agrarnih odnosov,
16. zakon o izenačenju davkov,
17. zakon o tisku.

Poleg teh zakonskih načrtov skupščine je treba, da pride tudi še došt drugih vprašanj na dnevni red.

Proračunska debata.

Ekspozicija finančnega ministra. — Nastop Stojana Protića.

Pe deklaraciji vlade je prešla zbornica E glavni točki dnevnega reda, ki obravnava poročila finančnega odseka o proračunskih dvajsetinah za januar in februar 1922. Prišla se je generalna debata.

Po prečitanem poročilu finančnega odseka, po prečitanih izjavah jugoslovnskega, semljoradniškega in socialističnega kluba h gorenjemu poročilu je govoril

finančni minister dr. Kumandul, ki je poudarjal, da so dvajsetine samo nadaljevanje stanja, ki traja že 19 mesecov. Rekel je, da je že poprel na podlagi člena 113. ustave v predpisanim roku predložiti načrt proračuna za leto 1922, toda še tedaj se je videlo, da finančni odbor ne bo mogel o pravem času izdelati svojega poročila. Potem je na podlagi člena 114. ustave dne 25. novembra predložil zakonski predlog o dvajsetinah za prve tri meseca prihodnjega leta, toda finančni odbor dal ni mogel

hitro rošiti vsled krize vlade.

Odbor je zahteval, da se morajo v proračunu za 1922 napraviti veliki prihranki in je zahteval, da morajo vsa ministrstva znižati svoje proračune za skupno 80 milijonov dinarjev. Ker pa ta zahteva ni imela uspeha, tedaj je finančni odbor sam izvršil znižanje proračuna. Zmanjšal je dvajsetine za januar in februar 1922 za okroglo 60 milijonov dinarjev, tako da znašajo sedaj te dvajsetine 742.974.902 dinarja.

Število nameščencev — 200.000.

Prihranki, ki so se dosegli na ta način, so bili na račun izdatkov za državne nameščence, različne nabave in investicije. Nameščencev v naši državi je nad 200.000 in država izdaja zanje nad 2 in pol milijard. Treba je zmanjšati število državnih uradnikov in izvesti redukcijo plač in dohoda. Kvaliteta uradnikov je v splošnem slaba. Neosposobno uradništvo se mora zato odpuštili.

Dalje je, nepravilno, da imajo uradniki v predvojnem ozemlju Srbije večje plače kakor drugi. Ta ncenakost je eden izmed glavnih razlogov nezadovoljnosti in treba ga je odstraniti.

Kar se tiče prihrankov pri državnih nabavah in investicijah, so te nabave dvojne, realne in neorealne. Tudi te izdatke je treba izdatno znižati. Minister je prosil odbor, naj bi deloval na te, da bi se te dvajsetine čimprej izplačale.

Posl. dr. Hohmajer (kler.) je v imenu svojega kluba kritiziral dele vlade in ustave. Izjavil je, da ni bilo pravilno, da vlada zahteva dvajsetine, ker se smelo ta zahtevati samo v posebnih primerih. Treba bi bilo zahtevati stalno vojsko in reducirati uradništvo, izvesti popolno enakopravnost in revizijo ustave.

Posl. Voja Lazic (zemljoradnik) je na popoldanski seji izjavil, da bo njegov klub glasoval proti dvajsetinam. Zamljoradniki zahtevajo, da vlada takoj predloži definitiven budzet.

Posl. Divac (soc. dem.) je izjavil, da njegov klub ne more odobriti dvajsetin. Napadel je birokratični in militaristični sistem v državi.

Posl. Stojan Protić (rad. disident) je med splošno napetostjo privrkat nastopil v narodni skupščini. Pričakovali so, da bo povodom proračunske debate Protić imel veliki načelni politični govor; vsebina njegovega govora pa je bila v resnici vzeta iz finančne politike. Stojan Protić je kritiziral ustavo in razmere v državi. Vladi je očital, da ne vodi pravih računskih knjig in da je vodila račune v kronah in dinarjih, kar je državnim financam bilo v škodo. Naša finančna politika ni vpoštevala principa javnosti. Govorniku je znano, da se vrši v finančnem ministstvu preiskava, odkod in kako so došli v javnost nekateri podatki. (Velik hrup in ugovori.) Glede redukcije uradnikov je omenjal, da se število uradništva vsak dan zvišuje ne zmanjšuje. V interesu varčnosti se vpojujejo uradniki, a takoj drugi dan se novi kličejo na njihova mesta. Glede zakonske predloge finančnega ministra zahteva pojasnilo o državnem računovodstvu. Glede vojske zahteva, da se vojska zmanjša na ono velikost, ki odgovarja našim finančnim silam. Država naj ima dobro vojsko, a zmanjša se naj njen kontingent. Dalje očita govornik vladi, da plačuje uradnikom nadure, ob enem pa skuša reducirati uradništvo. Koncem govora je Stojan Protić izjavil, da bo glasoval za dvajsetine, če bo finančni minister upošteval njegov kritiko.

Finančni minister Kumandul je takoj stvarno pojasnil svoje stališče napram izvajanjem Stojana Protića. Naglašal je, da je zakonski predlog o dvajsetinah utemeljen po čl. 114. ustave. Glede očitka vodstva knjig v kronah in dinarjih pa omenja, da je to praksa baš uvedel g. Stojan Protić za časa svoje vlade. (Klici: »Tako je! Stojan Protić je bil prvi!«) Glede principa javnosti pa minister omenja, da bi lahko g. Stojan Protić čital vse podatke finančnega značaja za dobo treh let v finančnem odboru. Po govornih poslanca Uzunovića in Protića je bila seja ob 9. zaključena. Nadaljuje se danes proračunska razprava.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. decembra 1921.

Ugotovitev. Gospodje okrog »Slovenca« so »uzaljenji«, globoko »uzaljenji«. Čemu, zakaj? Čujte in strmite! Ker ni bila prečastita duhovska oblast oficijelno povabljena k slovesu, ki ga je snoči s p o n t a n o pridedilo ljubljansko patriotsko prebivalstvo kralju Aleksandru. Ako nvažujemo, da je duhovska oblast na čelu ji škof dr. Jeglič v najtesnejših stikih z listom, ki je ves čas, ko je bival vladar v naši sredi, brezobrazno smešil čustva ljubezni, vdanosti in zvestobe, ki jih goji naše prebivalstvo napram vzvišeni vladarjevi osebi, ter jih označeval kot bizantizem in servilnost, ter v popolni odvisnosti od klike, ki nadaljuje pri nas Šustersiščevo politiko pod klerikalno-boljševiškim plaščem, potem se mora zdeti ta nenadna »uzaljenost« vsakega nekamo čudna. Vsa Ljubljana je vedela, da se kralj Aleksander na povratku ustavi v Ljubljani in da se odpelje ob četrtno na 7 z glavnega kolodvora. Nobenega oficijelnega poziva ni bilo treba, nobenega uradnega migljaja na javnost. Mnogi so se spontano zbrali na kolodvoru, ker so se brez vsakega zunanega impulsa zavedale svoje patriotske dolžnosti, da je treba podrviti vladarja in mu pokazati udanost ljubljanskega prebivalstva v trenutku, ko zapušča slovenska tla. Konstatujemo z vso odločenostjo, da pokrajinska uprava o kraljevem prihodu v Ljubljano in o njegovem odhodu ni obvestila prav nikogar, nobene oblasti, nobenih funkcionarjev, najmanj pa kakšnega privatnika. Župan z občinskimi svetom, zastopniki raznih civilnih in vojaških oblasti, naše narodno žensko in naša mladina, vsi, prav vsi do zadnjega, so prihiteli na kolodvor spontano, brez vsakega poziva ali vabila. Tako bi lahko prišli tudi zastopniki duhovske oblasti in bilo bi jim to v čast, kakor je to v čast vsem drugim, ki niso čakali na migljaj od zgoraj ali od strani. Ako pa misli duhovska oblast, da se mora k patriotskim manifestacijam ljudstvo zlasti po oblastva posebe pozivati, si bodi povedano, da se za takšne izsiljene patriotske manifestacije za hvaljujemo. Pri takih prilikah zahtevamo spontanost a te spontanosti žal pri duhovski oblasti ni bilo in to je, kar globoko obžalujemo, ker kaže začetno našo duhovščino v nemalo »ugodni luči, v luči, ki jo spravlja v nasprotje s pretežno večino patriotskih mislečega slovenskega ljudstva.

Klerikalci — prijatelji šole? Iz Noveca mesta nam pišejo: Tednik »Sedanjestec«, ki izhaja v dolnjaški metropoli in je poštenim Dolenjcem to, kar je vinogradom trina us, je poudarjal pred kratkim (v 27. števil.) »Mirno sožitje in medsebojno soglasje vseh stanov je bistvo katoliške politike v smislu vsobhajmajoče krščanske ljubezni (farizejska publika). Tudi v 2. števil. je list naglašal svedra hinavsko: »Čili naš je lep in dober, to je red in mir v Sloveniji!« Dejanja tega tednika pa so nasprotna njegovim lepim besedam, namreč grda; govore o miru, se je prepri in sovražstvo. Dokaz: Konec maja t. l. se je razglasila na gimnaziji naredba poverjeništvu za uk in b., s katero se je strogo prepovedalo branje in razširjanje »Glasnika svetog Antoka«, da je list (urednik franciskan Grif) protipatriotski in protikulturni. Nekaj dni na to je častni vredni »Sedanjestec« (v 8. števil.) ta prepovedani strupeni list v posebnem članku toplo priporočala in pozivala Slovence, naj to čunjo naročijo. V ta namen je natanko navedla, da se mora poslati naročnina 20 K v franciskanski lemanat v Sarajevu. Torej »Sedanjestec« priporoča dejakom prav toplo prav to, kar jim je šolsko oblastvo strogo prepovedalo! Po leti je ta tednik čenval zoper šolske ideje, jeseji je hujskal zoper samostojne kmete, po zimi šunta zoper »mentiranec« katoličane zoper pravoslavje — to je pravi apostol mira, reda in sprave, ali ni res? V interesu države bi bilo, da bi se tak zakoten kužek satrl, da bo nehaj bevsakati in ujedati. Laški pregovor pravi, da je najmanjša bolha najhujše ujedajo; to velja tudi o pritlikavosti »Sedanjestca«.

Trinajsta mesečna plača za Belezničarje. Beograd, 29. decembra (Izv.) Ministrstvo osobračaja nakaže železničarjem 13 mesečno plačo. Od te plače so izvezli uradniki in oseboje ministrstva.

Pobožnost v slovenskem jeziku se vrši na Silvestrov večer ob sedmih in na Novega leta dan ob 3 popoldne v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti.

Srečke Kola jugoslov. sester in šolska vodstva. Kolo jugoslov. sester zahteva od svojih članic samo en edini dinar letne članarine. Ker mu je predvsem na tem, da pridobi vse ljudske sloje za svoje dobrodelne akcije. Ker pa s toli majhno članarino kolo nikakor ne more prinašati dovolj pomoči bednim in od usode tentanim, mora pač iskati vedno novih denarnih virov. Kajti ako hočemo pomagati revežem, nam je treba

denarja. Dostojno vir za pridobivanje gmotnih sredstev je dobrodelna loterija Kola jugoslov. sester. Glavna dva dobitka znašata 50 in 25 tisoč kron. Čim preje se srečke razprodajo, tem preje bo žrebanje. Dasi se te srečke prodajajo v prid revežev in velja vsaka samo dinar, se kaže slov. občinstvo pri nakupu teh srečk mestoma res malo požrtvovalno. Kolo je razposlalo srečke tudi šolskim vodstvom po deželi. Nekatera vodstva kažejo razumevanje za humanitarno podjetje Kola, druga pa vračajo srečke nedotaknjene, kakor so bile odposlane. In to je obžalovanja vredno. Na marsikateri šoli je gotovo več dobro stitiranih, da celo bogatih otrok; gotovo bi se moglo v večjih krajih par sto srečk brez truda razpečati. Trebalo bi samo deci razložiti, da s kupovanjem teh srečk pomore nesrečnim bratom in sestricam, ne pa brez vsakega takega prizkusa srečke kratkoma vračati. To niso dobri ljudje in niso dobri vzgojitelji!

Afera dr. Irgolič — dr. Leskovar končana. V četrtek dopoldne se je pred okrajnim sodiščem v Mariboru končala afera šole izza dobe konca dr. Leskovarjevega vladnega komisarjata v Mariboru. Takrat je nastal spor med njim in dr. Irgoličem kot gerentom Mestne hranilnice. Dr. Leskovar je dr. Irgoliča obital, da je vsled nastavljenja pretevilnega uradništva itd. spravi hranilnico na rob propada. Od obeh strani so se vršila dokazovanja, katerih konec se je izvršil še le zdaj pri opetovani razpravi. Prvotno je bil dr. Leskovar oproščen. Vzklicna inštanca pa je odredila obnovitev razprave pri prvi inštanči. Ker je revizija hranilnice ugotovila, da je v zavodu vse v redu, da torej dr. Irgoliča kot gerenta ne sadene nobena krivda, je dr. Leskovar pri tej ponovni razpravi po svojem zastopniku dr. Juvanca umaknil vse dokazne predloge ter preklical svoje izjavo proti dr. Irgoliču, katerega je zastopal dr. Štor. Na tej podlagi je okrajno sodišče (sodnik dr. Zorjan) proglašilo obsojdo dr. Leskovarja na 400 kron denarne globe.

Cercle francais. V torek, 2. januarja 1922, prične Cercle francais v prostorih L. državne gimnazije v Tomnanovi ulici, pritičje, sopot s poukom. Prvi tečaj se vrši ob ponedeljkih in četrkih od 6. do pol 8., drugi ob tokih in petkih od 6. do 7. in tretji ob ponedeljkih in četrkih od 6. do 7. zvečer. V prvem tečaju predava g. profesor dr. Cop, v drugem in tretjem tečaju g. prof. dr. Novak, v tretjem pa deloma g. prof. Novak, deloma pa ga. Jerasova, rojena Francozinja. Mesečno se plača 8 D. Prijavi se ob navodnih dneh pri gimnazijskem slugi gosp. Schotta. — O d b o r.

Smrtna kosa. V Bohinjski Bistrici je umrl poštar G. Matevž Beve, star 78 let, v Ljubljani je pa umrla vdova prožnega mojstra juž. žel. gospa Alojzija Bučar roj. Jager, stara 78 let. Blag jima spomin!

Narodni okraski na Kolubih in pirih je naslov najnovejši zbirki profesorja Alberta Sita, ki je pravkar izšla v drž. zalozi šolskih knjiž in učil. Gradišče št 4 v Ljubljani. Zbirka obstoja iz 41 velikih listov, ki nudijo zlasti našemu žensstvu obilo prekrasnih motivov za pisano vezanje in aplikiranje. To delo avtorja znane knjige »O naših narodnih nošah«, je najlepši nastavek Sitevega že pred leti v zbirki Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani izšlega dela »Narodne vezencine in je krasno in najpomembnejše božično ali novoletno darilo, za to je slavemu občinstvu kar najtopleje priporočamo. Profesor Site je s svojim znanim umetniškim okusom izbral v tej novi zbirki najlepše in najdekorativnejše ornamente teh strok. Upamo, da bo svoje delo, s katerim brje ledino med Slovenci, vtrajno in uspešno nadaljeval. Vse o tem delu izpogovorimo v prihodnjih dneh.

Državna posredovalnica za delo. Dela iščejo: rudarji, kovinarji, natararji, natararice, zidarji, tesarji, vinič. družine, trgovski sodrujnikl, prodajalke, dninarji, dninarice, pisarniške moči, šivilje, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejemo: rudarji, ključavničarji, za orodje, mizarji, usnarji, čevljarji, železolarji, kolarji, lesni strugarji, korespondentnje, blaginčarke za hotel in kavarno, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od 18.—24. t. m. izkazuje za Ljubljano sledečo zdravstveno statistiko: Novorojenih 37, mrtvorojen 2, umrlih 27, od teh domačinov 15, tujecev 12, v zavodih 22. Smrtni vzroki: življenjska slabost 2, jetika 5, pljučnica 1, škrlatinka 1, legar 1, možganska kap 4, srčna hiba 2, drugi vzroki 8. Smrtno pokobno 4. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, škrlatinka 14, legar 1, ošnice 1.

— Sankališče »Belveder« v Boh. Bistrici se otvori na novora leta dan, na kar opozarjamo prijatelje sankanja.

— Radi kužne bolezni svinke in parkljeve se semjaji za govejo živino in prašiče v Ljubljani do preklica uklanjajo, dočim se semjaji za konje vrše.

Najnovejša poročila.

Dogodki v Šibeniku.

— Šibenik, 30. dec. (Izv.) Včeraj jutraj ste zapustili pristanišče dve italijanski torpedovki, ostali sta pa še dve. Italijanska posadka na ladjah je v vodni pripravljenosti in ne sme iziti. Obovi italijanski elementi so začeli namenoma po mestu širiti različne vesti, tako se je raznesla govornica, da pride kasnovat Jugoslovene italijanski admiral s 200 karabinjeri in 100 vojaki. Govornica je bila brez vsake podlage. Jugoslovenskim oblastem in političnim voditeljem se je posrečilo, da je razburjeni narod ohranil mirno kri.

— Split, 30. decembra. (Izv.) V tukajšnjem pristanišču sta še nadalje vsidrani italijanski bojni ladji »Mirabello« in »Ribotić«. Obe ladji ostaneta do zaključka preiskave šibeniških dogodkov.

— Split, 20. dec. (Izv.) Včerajšnji »Novi List« je bil zaplajen radi nekaterih člankov proti Italiji.

— Beograd, 30. dec. (Izv.) Inšpektor v ministrstvu notranjih del G. Kostić je odpotokel v Šibenik, da preišče znane dogodke. G. Kostić je dobil od vlade dalekosežna pooblastila, da zamore voditi nemoteno vse preiskave in eventualne krivce izročiti šibeniškemu sodišču.

NAPREDOVANJE V VOJSKI.

— Beograd, 30. dec. (Izv.) V ministrstvu za vojno in mornarico je dogotovljen ukaz o razdelitvi in napredovanju oficirjev.

VPRAŠANJE SEKVESTIRANIH PODJETIJ.

— Beograd, 30. dec. (Izv.) Med našimi in avstrijskimi delegati je glede dvigovanja sekvestrov nad industrijskimi podjetji dosežen sporazum. Industrijska podjetja, ki stoji pod sekvestrom v naši državi, oziroma v Avstriji, morajo prenesti sedež centralne uprave v ono ozemlje, kjer se nahaja največ delničarjev podjetja (!!).

INCIDENT ČEŠKOSLOVAŠKEGA VOJAŠKEGA ATAŠEJA.

— Budimpešta, 30. dec. (Izv.) Veliko senzacijo je vzbudil incident češkoslovaškega vojaškega atašaja, stotnika Vitca, ki so ga bili policijski organi napadli in ga odvedli na policijo, kjer so ga pridržali skoro 24 ur. Ta incident je diplomatskega značaja. Stotnik Vitc je član mednarodne kontrolne komisije za razorožitve madžarske vojske in je odločno nastopil proti novemu, madžarskemu brambnemu zakonu. V diplomatskih krogih smatrajo, da je bil napad dogovorjen in posledica stotnikovega nastopa. Češkoslovaška vlada vloži pri madžarski oster protest radi kršenja eksteritorialnosti.

RIMSKA KONFERENCA.

— Rim, 30. decembra. (Izv.) Program za rimsko konferenco nasledstvenih držav se z vso naglico sestavlja. V diplomatskih krogih zagotavljajo, da bo ta program izdelan do srede januarja 1922. in da prične konferenca v sredi februarja. Rimski konferenca ima nalogo rešiti razna tekoča finančna vprašanja o likvidaciji imetja in dolgovi med nasledstvenimi državami.

KRIZA V GRŠKI VLADI.

— Atene, 30. decembra. (Izv.) V sedanjem kabinetu je nastala kriza. Zahtevalo sestavo novega kabineta. Kabinet naj bi sestavil predsednik narodne skupščine Lombardos v sporazumu z vojnim ministrom Theotokisem. Stališče Gunarisa je omajano.

ZNATNO POVIŠANJE PROMETNIH TARIFOV V AVSTRIJI.

— Dunaj, 30. decembra. (Izv.) Glavnemu odboru narodne skupščine je predložen načrt o povišanju prometnih tarifov. Železniški tarifji za osobni promet se povišajo za 300%, za tovorni promet pa za 150%. Poštne in telefonske pristojbine se povišajo za 150—200%.

PODMORNICI IN VOJNA.

— d Washington, 28. dec. Roet je predložil mornariškemu odseku načrt, ki predvideva upoštevanje pravil Človekoljubja pri vojskovanju s podmorniki. Načrt predvideva, da podmorniki ne smejo prejeti torpedirati trgovinskih ladij, preden se jih ni opozorilo, in zahteva upoštevanje splošnih pravil, kakor na primer preiskavo ladij pred potopitvijo itd. Predlog se je izročil posebnemu pododseku v proučevanje.

— d Pariz, 29. dec. V svojem odgovoru na govor Balfourja je francoski zastopnik na washingtonski konferenci Sarrait opravičeval stališče, ki ga je Francija zavzela v vprašanju tonaže podmornikov. Dokazal je, da stremlj Francija samo za tem, vzdržati svoje zveze s kolonijami, da pa ne namerava tekrovati s svojimi sosedi, kar se tiče pomorskih sil, in da nima namena napasti

svojih sosedov, ki so njeni prijatelji. Na koncu je obžaloval v ganljivih besedah stališče, ki se je potaknilo stališču Francije.

VELIKA BEDA NA MADŽARSKEM

— d Budimpešta, 29. dec. (Narodna skupščina) V odgovoru na interpelacijo je izjavil minister za narodno blaginjo Bernolak, da je beda madžarskega ljudstva vedno večja in da država ne more proti njej ničesar ukreniti. Papežev nuncij je poslal vladi pismo, v katerem opozarja vlado na nasprotje med preveliko luksuriznostjo imovitih slojev in veliko bedo nižjih slojev. Minister je poudarjal, da so tega stanja krive največ mirovne pogodbe (?). Značilno je, da ima madžarski državni upravitelj samo tri milijone kron dohodkov, dočim ima navaden angleški poročnik na leto do osem milijonov kron plače. Minister je obljubil, da bo v kratkem predložil nekaj socialno — političnih zakonskih načrtov.

DRZEN BEG ZLOČINCEV.

— Praga, 30. dec. (Izv.) Velikansko senzacijo je vzbudil drzen beg 13 težkih zločincev, ki so pobegnili iz blaznice, kjer so bili na opazovanju. Zločinci so bili obsojeni na več let težke ječe. IIIinili so blaznost in so včeraj ponoči izvedli na brutalen način drzen beg. Med ubežniki je tudi vele-zločinec Slatk, ki je kot avstrijski prdonančni oficir vojnega ministrstva izvedel med vojno v Galiciji velike goljufije. Zločince zasledujejo.

CITA PRIDE V SVICO.

— d London, 28. dec. Reuterjev urad poroča, da je poslaniški svet dovolil ekscesarici Citi, ostati 14 dni pri simu v Švici, ki bo operiran. Morda ne bo potrebno, da bi se Cita toliko časa mudila v Švici.

OBUPEN ČIN DRŽAVNEGA PRAVDNIKA.

— Graec, 29. decembra. (Izv.) Včeraj popoldne je v svojem stanovanju državni pravdnik dr. Riha nameril samokres na svojo nosečo soprogo. Oddal je nanjo dva strela. enega v prsa, drugega v vrat. Nato je ustrelil sebe. Dr. Riha je obležal mrtve, dočim so njegovo soprogo težko ranjeno prepehili v bolnišnico. Dr. Riha je rodom Celjan. Domnevalo, da je ta čin izvršil v hipni blaznosti.

UPOR NA KRETI.

— Beograd, 30. dec. (Izv.) Glasom poročil iz Aten je polajaj na Kreti še vedno kritičen in neugoden. Proti upornikom je vlada proglašila obsedno stanje. Vojaške oblasti so dobile ukaz, da upornike zasledujejo.

SPORAZUM Z IRSKO.

— d London, 27. dec. Poročevallec lista »Times« javlja iz Dublina, da se v vseh delih dežele izreka pretežna večina prebivalstva za sporazum med Irsko in Anglijo.

— d Belfast, 27. dec. Danes je bila napadena policijska patrula, pri čemer je bila ubita neka civilna oseba, en policijski stražnik pa težko ranjen.

Uradniki, vpokolenci!

Danes ob 8. zvečer vsi na shod poslance Reisererja v Mestni dom!

Narodna obrana.

— Društvo, kakoršnih treba, je učiteljsko društvo za laški okraj. Na svojem običnem zboru je sklenilo uglešno društvo, da pristopijo k Jugoslovenski Matice vsi člani društva. Patriotičen sklep je tudi že uresničen in vsi člani društva, ki so včlanjeni pri UJU, 80 po številu, so vpsolali za celo leto članarino in Jugoslovenska Matica je prejela 960 dinarjev. Vse priznanje uglešnemu društvu, da bi našlo še mnogo posnemovalcev!

— Čast taki mladini! V Gorjah pri Bledu se vadi šolska mladina v štetju po domačem slovenskem načinu. Da bi šlo novo štetje hitreje od rok, so se malčki obdčili v korist Jugoslovenske Matice na denarne kazni, ki so jih po kratkem času prostovoljno poostrihli. Na ta način so nabrali vrli malčki nad 50 kron, ki jih je prejela Jugoslov. Matica. Ko se privadijo malčki novemu načinu štetja in ko bodo kazni prenehale, tedaj pa si izmislijo zavedni malčki kaj drugega, kar bo njim in Jugoslov. Matici v korist, nam vsem pa še v ponos, da imamo tako mladino. Se enkrat, čast taki mladini, kakor je ona v Gorjah pri Bledu in vse priznanje učiteljič gđmi. Valeriji Jera j zveči, ki skrbi tako lepo za narodno zavest mladine.

— Šolski otroci v št. Runertu na Dolenjskem so nabrali za Jugoslovensko Matico nad 9100 znakm. Pri tej zbirki sta se posebno odlikovali učenci IV. razreda Frida Vidmar in Natalija Steklesa, ki sta zsmke tudi lepo uredili. Vrlih nabiralcem vse priznanje in vsa čast!

Borze.

— Zagreb, 30. dec. Zaključek. Drevize: Curih 51.50, 52.—, Pariz —, 21.60, London 1120.—, 1122.—, Berlin 148.—, 149.—, Dunaj 4.80, 4.90, Praga 390.—, 397.—, Italija 11.50, 11.53.— Valute: dolar —, 262.—.

— Dunaj, 29. dec. Zagreb 2050.—, Berlin 3025.—, Budimpešta 905.—, Praga 8050.—, Milan 23200.—, London 23300.—, Paris 45000.—, Newyork 5400.—, Curih 109500.—.

— Curih, 29. dec. Zagreb 2.—, Dunaj 0.19, Budimpešta 0.849, Berlin 0. Praga 7.30, Milan 21.700, Newyork 5.121.

— Trst, 29. dec. Zagreb 8.62, Dunaj 0, Budimpešta 0, Berlin 12.80, Praga 33.25, Paris 188.50, Curih 455.—.

— Praga, 29. dec. Zagreb 25.875, Dunaj 1.235, Budimpešta 11.125, Berlin 38.50, Praga 0, Milan 303.—.

— Berlin, 29. dec. Zagreb 70.—, Dunaj 6.70, Budimpešta 27.—, Praga 293.—, Milan 797.50.

Sokolstvo.

— Sokol I. ima Silvestrov večer z mnogovrstnim izbranim sporedom v Mestnem domu. Vabimo prijatelje Sokolstva in društva. — Vstopnice v predprodaji v Tiskovni zadruzi.

— Sokol Mosto priredi na Silvestrov večer pri br. Prusniku veselico s plesom ter bogatim vsporedom. K obilni udeležbi vabi odlov. Zdravo!

— Prtmorski Sokolski Krožek naznanja, da se bo vršil redni občni zbor dne 10. jan. 1922 ob 20. uri v prostorih restavracije Lloyd na Sv. Petra cesti.

— Sokolski dom v Škofji Loki je že v toliko obgrajen, da bodo lahko Sokol priredili letošnji Silvestrov večer v lastni stavbi. Na to veselje dejstvo opozarjamo vse prijatelje Sokolstva, posebno pa še one, ki so v tej ali oni obliki naklonili darove za stavbeni sklad in jih vabimo, da si na ta večer pridejo ogledat to ponosno stavbo, sad neumornega sokolskega dela in požrtvovalnosti. Ker do sedaj še ni bilo mogoče objaviti v listih imen vseh darovateljev, jim pri tej priliki izrekamo iskreno zahvalo. — Oficijelna otvoritev Sokolskega doma je določena na 9. julij, na kar opozarjamo vsa bratska društva s prošnjo, da se pri doletitvi svojih bridelcev ozirajo na ta dan. Redni letni občni zbor z običnim dnevnim redom se vrši v petek 6. januarja 1922 ob 14. v Sokolskem domu. — Zdravo!

Društvene vesti.

— Plesni venček pevskega zbora »Glasbene Matice« so vrši v soboto dne 14. januarja 1922 v veliki dvorani »Narodnega doma«. Na to edino in priljubljeno plesno prireditev našega zbora, člani in prijatelje »Glasbene Matice« že danes opozarjamo. Odbor.

— Pevsko društvo »Slavija«, Viš. Glince priredi kot običajno tudi letošnji Silvestrov večer in sicer 31. decembra ob pol 20. zvečer v restavraciji »Amerika« na Glinceh. — Vstopnina 8 K.

— Silvestrov večer »Ljubljanskega Zvonu« je ena najlepših ljubljanskih zabavnih prireditev v letu. Letos obeta poljuden koncertni vspored, v zabavnem delu pa je preskrbljeno za smeh. Krasna bo zopet polnočna alegorija. Vse »Ljubljanskemu Zvonu« naklonjeno občinstvo še enkrat vabimo, da obišče naš Silvestrov večer! Odbor »Ljub. Zvonu«.

— Klub »Soča« priredi 31. t. m. ob 20. »Silvestrov večer« v vseh restavracijskih prostorih hotela »Lloyd« s prav zanimivim sporedom. Na programu je: godba, petje, deklamacije, recitacije, solospevi itd. Prehod iz starega v novo leto bo spremljal čas primeren navor. Vstopnina 1 dinar za deho. Na ta domači prigrizni družabni večer so vabljeni člani in prijatelji društva.

— Organizacija dimnikarskih pomočnikov za Slovenijo priredi v soboto dne 31. dec. 1921 svoj prvi Silvestrov večer v restavraciji pri Novem svetu na Gosposvetski c. št. 14 v Ljubljani, začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta, prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

— Članom Društva vpokolencev južne železnice. Občni zbor Društva vpokolencev južne železnice se vrši dne 15. januarja 1922 ob pol 14. popoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Člani se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo tega občnega zbora. Po občnem zboru se bo pobirala članarina za leto 1922, prosimo, da se izkaznice prineso s seboj.

Pouzudba.

— Izgubil sem od gostilne Zupanc do Rimske ceste 10 srebrno žensko uro in verižico. Pošteni najditelj naj jo vrne v upravništvo »Sl. Naroda« proti nagradi.

— Včeraj je bil pomotoma zamenjan dežnik v Drami. Dotična dama se naproša, da ga vrne v Dramskem gledišču, kjer dobi svojega.

— Glavni urednik: Rasto Pustoslavsek. Odgovorni urednik: Ivan Podražaj.

Dobra prodajalka

medena stroka se sprejme. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9682

Dva dijaka

estr. dva dijaki se sprejmeta na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9657

Uradnik sprejme

vsako delo v popoldanskih urah. Ponudba pod „Uradnik 9675“ na upravo Slov. Naroda. 9675

Proda se

dolg kožuh.
Vpraša se: Zagata št. 2. 9574

Lokal,

prilagojen za trgovino, se išče v nam. Ponudbe pod „J. S. 1922—9672“ na upravo Slov. Naroda. 9672

Gospodična

iz dobre hiše se takoj vzame na hrano in stanovanje. **Orlanič, Franciš-**
banška ul. 10., I. 9649

Pisalni stroj

znamka „Remington“ v zelo dobrem stanju se ceno prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9671

Sobo

evant. s hrano išče solidna gospodična uradnica. Ponudbe pod „Uradnica 9696“ na upravo Slov. Naroda. 9696

Išče se učna moč

na voznarstvu ob železnici blizu Ljubljane. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9652

Družabnika

o K 300.000— do K 500.000— išče gospodarsko podjetje, vsled povečanja obrata. Družabniku se eventualno nudi skromno stanovanje, vse drugo po dogovoru. Ponudbe pod „889“ na oglaš. zav. I. Sušnik, Maribor Slovenska ul. 13. 9694

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše nepozabne mamice izrekamo vsem soobčanom, znancem in prijateljem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, zastopnikom uradništva, darovalcem vencev in številnemu občinstvu, ki je s svojo navzočnostjo izkazalo blagopokojni poslednjo čast.

Ljubljana, dne 28. decembra 1921.

Rodbina Maurič.

Zastalo je zlato materino srce, utihnile so lepe pravljice predebre stare mamice, knjigi od nas je šla vsa trudna in izmučena v boljše življenje gospa

Alojzija Bučar, roj. Jager

vдова prož. mojstra juž. žel.

v četrti pop. ob 2. prevlečna s tolažili sv. vere, v starosti 78 let. Našo ljubljeno pokojnico sprejmemo v njen tihl domek pri Sv. Križu v soboto ob 2. pop. iz hiše žalosti, Jenkova ulica 20. Ohranite jo vsi v blagem spominu!

Ljubljana, dne 29. decembra 1921.

Zajetoče rodbine: **Blakar, Bluder, dr. Lamut, Fran Bučar in Ludovik Bučar.**

Instrukcija.

Tehnik prevzame v popolno inštrukcijo pomlca proti hran. — Ponudbe pod „Tehnik 9665“ na upravo Slovenskega Naroda. 9665

Učenko

iz poštene rodbine sprejme za takojšnji nastop **Jos. Divjak**, trgovina z mešanim blagom. Rionica. 9664

Mlajša pisarniška moč večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, soveten stenograf in strojepisec, se išče za skorajši nastop pri industri. podjetju v Sloveniji. Ponudbe pod „Sretna moč 7559“ na upravo Slov. Naroda. 7559

Otroška postelja

lesena, z vložkom in zibelka se prodaja. **Kolodvoraka ul. 5.** 9647

Dijak

iz nižjih razredov se sprejme na hrano in stanovanje k bližji rodbini. Soba bo deli z enim dijakom. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9702

Prodajam

12 vagonov zdravil, suhih in na pol suhih **bukovih drv.** Ponudbe pod „Bukova drva 9547“ na upravo Slov. Naroda. 9547

Gospodična

s petletno prakso in trgovskim tečajem želi primerne mesto. Najraje v Mariboru, ali v kakem drugem mestu. Ponudbe pod „Dobra služba 9620“ na upravo Slov. Naroda. 9620

Zenitna ponudba.

Američanec dobrega značaja z večjo vsoto denarja in drugega blaga, se želi seznaniti s kmečko deklico ali vdovo s posestvom. Resne ponudbe pod „Američanec 9666“ na upravo Slovenskega Naroda. 9666

Ciril Prijatelj
Mira Prijatelj roj. Ruzda
poročena.
Tržišče
Idrija

Strychnin

sveži ima v z. o. i. drogerija **A. Kano**, Ljubljana, Židovska ul. 1. 9321

Dva težka konja

16 peti vsoka, 7 let stara, imam na prodaji. **Anton JAKOMINI**, lesni trgovec, Kočevje. 9560

Klavir

se ceno prodaja. Naslov v upravi Slov. Naroda. 9617

Žaga na vodo

ali paro, skoro nova, kompletna za ustavo, gotova in moderna jeklena **stakalnica** za olje se ceno prodaja. **Ledavski mlin v Sotni**, pošta Roglavci, Priekmurje. 9680

iščemo za takojšnji nastop spretnega mlajšega

šoferja

hijačevci za avtoprogo **Skojfoloko-Železniki**. Predstavljajo se v pisarni Jadranske banke, II. nadst., soba 44, avtomobilna prometna d. d. 9687

Due hiši.

Vsled druž. razmer se prodaja ceno **enonadstropna moderna hiša** z vrtom v Ljubljani ob prometni cesti, pripravna za vsako obrt. Poleg vrta tekoča voda. Dalje **enonadstropna hiša** s 3 objekti, 2^a arav zemlje, 10 minut od mesta Celja. Stanovanje v obeh hišah na razpolago. Natetneje se polize pri lastniku **g. J. Medved**, Ljubljana, Star trg 26, I od 1.—6. nre pop. 9590

Nudim

Is zajamč. čisto svinjsko mast, ja osoljeno in prekajeno gnjat, slanino, koflete (kare), meso in notranje dele vseh vrst, večerine surove klobase različnih vrst po najnižjih cenah v majhnih in velikih partijah (na vagon). Obisk se izplača. Iščejo se zastopniki. **JULIJ SEIDL**, Novi Vrbas, (Bačka), Jugoslavija, tvernilca za meso-mline in klobase. Ustanovljeno leta 1881. Telefon 84.

Tverničko skladišče papira

nudja uz najjeftinije cene!

Novinski papir neustrani vel. kost 63x95,

Tiskovni papir srednja fini satinirani vel. kost 63x95,

Kuler papir u četiri boje vel. kost 63x95,

Omotni papir u rolama,

Omotni papir u arcima,

Ljepenka,

Listovni papir,

Papirnate vrečice,

Pisači pribor, kao i sve ostale vrste papira:

ST. KUGLI, (L. Miller) Zagreb.

Zrgovski lokal

prevzame tako v prometnem kraju Slovenije. Ponudbe pod „Lokal 900—9005“ na upravo Slov. Naroda. 9605

Šofer-mehanič

z dobrimi spričevali, oženjen, išče mesto. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „Stales 9770“ na upravo Slov. Naroda. 9770

Knjigovodja

popolnoma samostojen, bilancist, išče delo v poslovalnici urah. Verziran je tudi v zemljiški knjigi in dvočih zadevah Sprejme tudi vsako drugo pisarno delo. Ponudbo pod „Vesten 953“ na upravo Slov. Naroda. 9533

Sirovooljni motor,

fabrikat **Pohl & Plal, Szombathely** 4 HP, izbilan toda popolnoma dober se prodaja. — Kupi se motor močnejši, za ventilirano, cirkularno, 2 minutska kamena s transmisijami. Ponudbe: **P. Brkičič, Preld.** 9698

Oskrbnik

obeznamakladnik z daljšo trgovsko prakso se sprejme za takojšnji nastop. Ponudbe pod „Oskrbnik 9597“ na upravo Slov. Naroda. 9597

Enonadstropna HIŠA

se prodaja v Višnji gori, Dolenjsko, sredi mesta št. 50, nasproti vodnjaku. Hiša obstoji iz 6 sob, 2 kuhinj, kile, klavnice, ledenice, hleva in ene nitve. Stanovanje lahko kupec tkoj dobi. Cena 120.000 kron. Več se polize pri **Francoisu Kristanu**, čevljar, vas Smarca 11 p. Kamnik, Gorenjsko. 9533

Gospodična

trgovsko izobražena v špecijalni in mehanizirani stroji, z dobrimi večletnimi izpricvali, želi prenesti službo. Zmešana samostojno voditi trgovino. Ponudbe pod „Poslovođkinja 9606“ na upr. Slov. Naroda. 9606

Proda se zaprta kočija

malo rabljena, skoraj popolnoma nova, zelo prostorna za K 22.000.—. Nova konjska prona ocrema z nikelijastim oklojem, fino izdelana iz prvostopenjske ulega za K 8.800.—. Ponudbe na **A. Sušnik**, Ljubljana, Zaloška cesta št. 9273

Gospod išče

za stanovanje v Ribnici na Dolenjskem mešano sobo s kuhinjo in pr. kletnicami. Ponudbe pod „Ljubljancan 9627“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 9627

Poslovodja

išče službo trgovskega poslovanja pri kakem večjem podjetju, najraje v Mariboru ali Zagrebu. Dobro pozna pri trditvah v Slavoniji in Banatu. Ponudbe do 31. dec. pod „Zanesljiva moč 9551“ na upravo Slov. Nar. 9551

Pristnega šibenskega vina

od 11—12 stopinj, dostavljeno na kolo-dvor Ljubljana po 24 K, na Ncu mesta 28 K liter prodaja na debelo novo otvorena **veletrgovina Bašin** in drug Ljubljana, Ržana dolina 150 A v hri Avgusta Škofa. 9654

Kontoristinja

dobra moč se sprejme takoj v Ljubljani. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb pod „Samostojna 9993“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 9693

Naznanilo.

Podpisana vjudno naznanjava cenj. občinstvu, prijateljem in znancem, da sva

prevzela staro znano gostilno **g. M. Jesiha**, Florijanska ul. 36,

ter bova vedno postrezala z dobro kapljico in izbornimi gorkimi kakor tudi mrzlimi jedili. — Za mnogobrojen obisk se vjudno priporočava.

Z odličnim spoštovanjem
Makso in Mariča Sartory.

Naznanjam,

da sem od **g. Frana Krapeža** prevzel **dobruznano**

Narodno kavarno.

Izkušal bom podjetje ohraniti na dosednji višini. Skrbel bom za točno postrežbo, dobro pijačo in okusna jedila. Cenj. občinstva bodo, kakor doslej, na razpolago vsi domači in večji tuji listi ter revije, politične, leposlovne in znanstvene vsebine. Na razpolago sta gostom dva izborna, popolnoma prenovljena biljarda.

Z velepoštovanjem

Josip Cari, kavarnar.

Priložnostni nakup!

Prodajo se po izredno ugodni ceni 4 naprave za taganje in sekavanje drv, montirane na vozov, pogon bencinov, motor 6 HP, vse kompletno s krožno žago in sekalom in vsemi pripravami. 6 krožnih žag za rezanje drv (na železnih stojalih), struhalica za železo, vrtilni stroj, Shaping (skobelni stroj) rezar (Fräsmaschine), ventilator in razni drugi stroji in orodja.

Pojasnila:

Bašin i drug, Ljubljana, Pred škofijo 19/1

Izšla je brošura

Slike z naše rivijere.

Spisal **Ivan Podržaj.**

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Cena 3 dinarje.

Vse dohodek je namenjen penzijskom fondu jugoslovenskih novinarjev.

Dobiva se v „Narodni knjigarni“.

**Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor vsako-
:: orsine druge fiskovine ::
Izvirne točno**

„Narodna fiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.